

UTTALELSE fra Valberg menighetsråd, i Lofoten prosti, Sør-Hålogaland bispedømme til høringen

VEIVALG FOR FREMTIDIG KIRKEORDNING

Til spørsmålene:

1. Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor.

Svar: Ja

Grunnenheten i kirken er soknet. All organisering må ha som mål å tilføre mest mulig ressurser til den virksomheten som skjer lokalt i den enkelte menighet. Alle endringer må måles på om det er dette som er resultatet.

Vi foreslår at ordningen med to organer som opptrer på vegne av soknet avvikles.

Menighetsrådet bør i fremtiden være det eneste organet som opptrer på vegne av soknet.

Innefor hver kommune kan det være formålstjenlig å etablere samarbeid mellom flere menighetsråd med et samarbeidsråd som ansvarlig.

Så lenge kirken finansieres over kommunale budsjetter bør et samarbeidsråd mellom ulike menighetsråd innefor en kommune kunne samordne menighetens behov for nødvendig koordinering med kommunens organer.

Dersom finansieringsordningen endres bør en fremtidig organisering ta høyde for dette og ikke i lovs form etablere ulike geografiske og demografiske forskjelligheter.

Det bør etableres en entydig felles ledelse av menigheten. Soknepresten bør gis kompetanse til å være daglig leder hvis det er lokalt tjenelig. Menighetsrådets mandat må styrkes til å kunne gi bindende prioriteringer.

Bispedømmerådets ansvarsområde styrkes for å være arbeidsgiver for alle kirkelig tilsatte i bispedømmet. Arbeidsgiverfunksjonene bør kunne delegeres til et hensiktsmessig nivå for å ha best mulig ressursutnyttelse, tett faglig oppfølging av ulike faggrupper og tilpassning til ulike geografiske forhold.

2. Er dagens finansieringsordning den beste for å sikre en bred folkekirke?

Svar: Nei

Dagens todelte finansieringssystem med finansiering fra stat og kommune avgrenser kirkens mulighet for en optimal organisering. To finansieringskilder medfører doble forvaltningssystemer og ulike strukturer som i begrenset grad har mulighet til å samordne virksomheten.

Dagens finansiering av den lokale gravferdsmyndighet må også avklares, om det er en kirkelig eller kommunalt oppgave. Det er usikkert om kirken finansierer en offentlig oppgave eller om dette ansvaret styrker kirkens mulighet til å være kirke.

Dagens finansieringssystem medfører store geografiske forskjeller der kirkens organisering gjøres avhengig av kommunale strukturer og begrenser muligheten til strategisk tenkning og bruk av ressurser. Eventuelle endringer i kommunestrukturen vil også medføre endringer i den kirkelige inndeling. Det er ikke sikkert at det som er hensiktsmessig kommunal organisering også en hensiktsmessig kirkelig organisering.

3. Dersom dagens finansieringsordning faller bort, hvilken ordning bør velges?

Svar: Det beste ville være om kirken fikk en felles statlig finansiering. Kirken er en enhetlig samfunnsstørrelse. Som vist i pkt. 2 vil dette kunne gi kirken andre muligheter til å tenke organisering, samarbeid og tilpassning enn det som er i dag., det vil redusere byråkratiet,

frigjøre midler til å stryke arbeidet lokalt i soknet og gi kirken større handlingsfrihet til å møte endringer i samfunnet.

4. Mulighet for forenkling og rasjonell utnyttelse av ressurser?

Svar: Eventuelle endringer bør måles på om de tilfører menigheten mer ressurser enn før. Dagens struktur med omfattende byråkrati knyttet til kommunestrukturen/fellesrådet har medført at tallet på byråkrater og personer med forvaltningsoppgaver har vokst mer enn ressurser til å drive kirkens utadrettede virksomhet.

Endringer som kan forbedre dette:

- 1) Arbeidsgiveransvaret forankres i bispedømmerådet, og delegeres til hensiktsmessige administrative funksjoner på lavere nivå. Størst mulig myndighet legges til menighetsrådet. Gjennom IKT og gode administrative systemer kan flere funksjoner rasjonaliseres. Dagens fellesrådsstruktur avvikles.
- 2) Det skilles tydelig mellom gravferdsforvaltning og kirkelig virksomhet.
- 3) Det etableres en felles finansiering gjennom statlig bevilgninger / innføring av livssynsavgift.

Kirken må ha en gjennomgang av hvor mange ”demokratiske” organer en ser seg råd til å ha. Alle organ krever et byråkratisk apparat for å forberede saker og iverksette vedtak. Byråkratiske prosesser må ikke gå på bekostning av ressurser til å drive utadrettet virksomhet.

5. Størrelse og inndeling for soknet ?

Soknet må være den grunnleggende organisatoriske rammen rundt den lokale menighets liv. Vi støtter Kirkerådets vurdering om at soknet skal være grunnleggende enhet og at kirkekordningen på sikt bør fastsette visse kriterier for sokneinndelingen.

6. Bør ordningen med to organ (menighetsråd og fellesråd) i for soknet videreføres?

Svar: Nei

Ordningen bør avvikles. Dagens lovgivning har hatt som konsekvens at menighetsrådets arbeid og mulighet til å styre sine egne utvikling har blitt svekket på bekostning av kompliserte byråkratiske strukturer. Se svar på pkt. 2.

7. Hvis ordningen videreføres, på hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, for eksempel postnivå eller bispedømmenivå)?

Svar: Formelle fellesorgan bør ligge på bispedømmenivå med mulighet for fleksibel fordeling av oppgaver der geografiske og demografiske forhold tilsier det.

8. Hvis dagens ordning videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar: Ja

Dagens kirkelov åpner for at fellesrådet kan delegerer flere oppgaver og mer myndighet til menighetsrådet. Dersom kirken mener at soknet er grunnheten i kirken så bør mer økonomi og mer myndighet for å administrere stillinger flyttes fra fellesrådet til menighetsrådet.

9. Bør all virksomhet i soknet underlenses styrings- og lederansvaret til soknets organer?

Svar: Ja

Vi støtter mindretallet i Kirkerådet, vurdering 1B, at presten fortsatt bør ha en egen styrings- og ledelsesstruktur med utgangspunkt i ansvaret med ord og sakrament, slik det er grunnfestet

i ordinasjonen. Bortsett fra det bør alt som skjer i den lokale menighet ledes av menighetsrådet.

10. Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: Vi støtter Kirkerådets flertallsforslag til 2A, hvor presten kan, men ikke må, ha rollen som daglig leder i en fremtidig kirkeordning. Samtidig bør det instruksfestes at all kirkelig virksomhet bortsett fra ord og sakrament bør underlegges menighetsrådets ledelse. Det er samtidig nødvendig at menigheten lokalt har tilstrekkelig med administrative ressurser slik at prestens kompetanse ikke blir ensidig bundet opp til administrative funksjoner.

11. Biskopens rolle i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Hvis arbeidsgiveransvaret forankres i bispedømmerådet og biskopen er en del av dette rådet, bør biskopens tilsynsfunksjon utvikles og tydeliggjøres både overfor prester og andre kirkelige medarbeidere, og slik at biskopen leder prestatjenesten og utøver arbeidsgiverfunksjoner overfor prestene på fullmakt fra bispedømmerådet.

12. Biskopens virkemidler for å ivareta tilsyn på en god måte?

Svar: Biskopen bør ha en rolle i ansettelse og tilsyn av alle i kirkelige stillinger, det må derfor være en sammenheng mellom arbeidsgivermyndighet og tilsynsmyndighet. Biskoper bør ikke ha eneansvar for beslutninger som griper dypt inn i den enkeltes liv. Viktige beslutninger bør derfor overlates til bispedømmerådet.

13. Utpeking av biskoper i fremtiden?

Svar: Det bør skje med valg med vektig av stemmer for å justere ulike instansers innflytelse i forhold til hverandre. Mangfold og demokrati må ivaretas.

14. Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal være deres rolle i kirkestrukturen?

Svar: Ja

Bispedømmerådet må opprettholdes som demokratisk valgt organ.

15. Bispedømmerådets oppgaver?

Svar: Ha arbeidsgiveransvar for alle kirkelig tilsatte i bispedømmet. Støtte strategisk arbeid i bispedømmet, ansvar for faglig utvikling. Delegere både instruksjonsmyndighet, ledelse og tilsetning til det nivå og de ulike organer der det er mest hensiktsmessig.

16. Bør alle ansatte ha samme arbeidsgiver – ansvaret i hvilket organ ?

Svar: Ja

Arbeidsgiveransvaret for alle vigslede/kirkelige stillinger samles på bispedømmenivå. Det må åpnes for at arbeidsgiverfunksjon kan delegeres til menighetsråd, prost og fellesråd der hvor det er tjenlig.

17. I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner deles på de ulike organ?

Svar: Se svar på pk.11.

Arbeidsgiveransvaret bør forankres i ett organ. Bispedømmerådet, men ulike funksjoner kan fordeles på ulike organer.

Tilsetning av vigslede medarbeidere bør skje i bispedømmerådet, samt tilsetning av prost og administrative personer på et nivå mellom menighet og bispedømme.

Øvrige personer som arbeider i den lokale menighet bør tilsettes i menighetsrådet. I tillegg bør menighetsrådet gir selvstendig innstillingsrett til vigslede medarbeidere som skal gjøre tjeneste i menigheten.

18. Bør det åpnes for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar: Fremtidig organisering bør bygge på noen faste hovedprinsipper, men samtidig være fleksible i forhold til best ressursutnyttelse og utvikling av kirkens liv.

Innenfor gitte rammer bør det være mulig med rom for lokale variasjoner og tilpassninger i organiseringen, særlig ut fra geografiske og demografiske hensyn.

19. Hvordan kan særpreget til prestetjenesten og andre vigslede tjenester ivaretas?

Svar: Et fellestrekk for disse stillingene er at de gir den enkelte medarbeider stor selvstendighet i utformingen av sin tjeneste samtidig som det er gitte rammer iflg. Ordinasjons- og vigslingsløfte. I vår kirketradisjon er tjenesten med ord og sakrament konstituerende for kirken.

Særpreget til alle vigslede og ordinerte tjenester kan best ivaretas ved at arbeidsgiveransvaret for alle legges på bispedømmenivå.

20. Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar: Kirkemøtet som kirkens øverste demokratiske organ er særlig viktig for å gjennomføre overordnede forvaltningsvedtak, utarbeide regelverk og samordne virksomheten mellom ulike deler av landet.

Kirkemøtets mandat bør balanseres mot hensynet til bispemøtets selvstedige forvaltningsansvar og mot regionale og lokale hensyn. Derfor trengs det en gjennomgang med hensyn til maktfordeling mellom ulike organer der også kirkemøtets mandat vurderes.

21. Hvordan bør Kirkemøtet settes sammen?

Svar: Sammensetningen bør være som i dag.

22. Hvordan bør bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen være, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar: Bispemøtets hovedoppgave er å bidra til at biskopens oppgave for enheten i kirken kan utvikles i et nasjonalt perspektiv. I tillegg bør bispemøtets rolle som læreorgan gjøres tydeligere. Vanskelige læremessige avklaringer er lite egnet til flertall og mindretallsbeslutninger i kirkemøtet.

Et tydeligere læreansvar for bispemøtet vil også bidra til maktfordeling mellom ulike organer i kirken. Her er det sammenheng mellom hvordan biskoper velges, hvilket mandat de har og hvordan dette skal fordeles mellom kirkerådet, kirkemøtet og bispemøtet.

23. Ledelse av biskopen?

Svar: Biskopene har lang tradisjon for selvstendighet i Norge. Selv om dette sikrer et mangfold av teologiske oppfatninger i kirken, kan det også bidra til at praksis og utøvelse av biskopens oppgaver varierer fra bispedømme til bispedømme. Derfor bør rollen som kirkens preses styrkes, og bli kirkens ledende biskop med et tydelig mandat overfor de andre biskopene.

24. Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar: Bør videreføres om i dag. De bør ikke tilsette biskoper, det bør skje gjennom en valgprosess og mandat i lærespørsmål bør begrenses.

25. Bør ordningen med lærenemd foresette og med hvilken funksjon?

Svar: Bispemøtes mandat bør styrkes og lærenemdas funksjon vurderes.

26. Hvordan bør samisk kirkeliv ivaretas?

Svar: Det bør videreføres som i dag.

27. Hvordan bør ungdomsdemokrati og Ungdommens kirkemøte ivaretas?

Svar: Ordningen med ungdommens kirkemøte bygger på en ulovfestet praksis. Dette bør reguleres tydeligere i regelverket for organisering av kirken og gis en tydeligere formell status.

For Valberg menighetsråd

Åse Riksheim
Leder

Aud Meaas Sigurdson
sokneprest